

Bilten

- * Aktivnosti Programa za Kontinuirane Obuke (PKO)
- * Aktivnosti Programa za Početne Obuke (PPO)
- * Aktivnosti Programa za Istraživanja i Publikacije (PIP)
- * Aktivnosti za administrativno osoblje sudova i tužilaštava
- * Ostale Aktivnost

Jun 2018

Aktivnosti Programa za Kontinuirane Obuke (PKO)

Ugovor o osiguranju - nadoknada štete i regresija

01 juna 2018, Akademija Pravde je u okviru Programa Kontinuirane Obuke organizovala obuku na temu "Ugovor o osiguranju - naknada štete i regresija".

Svrha ovog treninga bila je unaprijediti znanje sudija o ugovoru o osiguranju u Republici Kosovo.

U prvom delu obuke su obuhvaćeni predmeti zakona o osiguranju, auto osiguranja, TPL osiguranja i limita pokrivenosti, kao i zahtjeva za naknadu štete. Dok je u drugom delu nastavljeno sa tretiranjem nadoknade materijalne i nematerijalne štete od osiguranja, prava na zakup i regresije štete.

Na obuci je naglašeno da je tačno utvrđivanje odgovornosti oštećene strane i pravo oštećene strane u nepogodanoj civilnoj pravnoj vezi jedan od izazova sudija civilnog sektora koji razmatraju pitanja nadoknade štete. Zakonom o obligacionim odnosima s odredbama čl. 136. do 193. regulisana su odnosa van-ugovornih obaveza, odnosno uzroka štete i drugih srodnih pitanja, posebno dve vrste naknade štete, nadoknada materijalne štete i naknadu nematerijalne štete.

Na obuci je naglašeno da je zbog posebnog značaja i na osnovu činjenice da se najviše nanese šteta u slučaju osiguranja od odgovornosti auto-osiguranja, ovdje se fokusirao na ugovor o osiguranju u oblasti auto odgovornosti i nadoknade štete kao rezultat štete nastale i koje su pokrivene osiguranjem, kao i pravo na nadoknadu štete koja je nadoknađena u slučajevima kada je to potrebno.

Pored toga, primećeno je da se u praksi sudovi suočavaju sa velikim brojem predmeta u kojima je potraživanje nadoknada materijalne i nematerijalne štete, naročito štete prouzrokovane saobraćajnim nezgodama. Sudska praksa je relativno razvijena u odnosu na ovu temu, ali veliki broj predmeta u sudovima Republike Kosovo, dinamika povećanja broja predmeta za nadoknadu štete uticali su na razlike u sudskoj praksi, posebno u pogledu kriterijume za utvrđivanje visine oštećenja, posebno nematerijalne.

U toku obuke učesnici su zajedno sa trenerima učestvovali u plodnoj i interaktivnoj debati o pitanjima i neizvjesnostima pokrenutim kroz analizu zakonskih odredbi i načina na koji ih treba primenjivati u praksi, kao i metodu parcijalnog teorijskog objašnjenja i slučajeva iz sudske prakse, kao i diskusije o načinu odlučivanja o konkretnim slučajevima.

Korisnici ove obuke bili su sudije osnovnih sudova iz različitih regiona Kosova.

Dokazi u Krivičnom Postupku

Dana 5 juna 2018, Akademija Pravde u saradnji sa GIZ-om, ostvarila je obuku na temu: "Dokazi u Krivičnom Postupku".

Cilj ove obuke je bio unapređenje znanja učesnika o primeni značaju i dokaznoj vrednosti dokaza radi pravog dokazivanja i na potpuni način činjeničnog stanja u krivičnom postupku.

Ova obuka će testirati pitanje o krivičnom postupku, omogućiće sudijama da pridaju važnost, odnosno poverenje dokazima radi utvrđivanja činjenica, i za utvrđivanje krivične odgovornosti okrivljenog.

Prema Zakonu o Krivičnom Postupku, sudija ocenjuje kvalitet dokaza u celini, pridaje značaj poverljivosti dokaza, značaj i dokazne vrednosti dokaze za tačno i potpuno proveru činjeničnog stanja u krivičnom postupku .

Obuka je sprovedena u obliku interaktivnih diskusija u kombinaciji sa praktičnim primerima gde su učesnici imali priliku prezentirati izazove i teškoće sa kojima se suočavaju u praksi.

Korisnici ove obuke bili su sudije i tužioc i osnovnog nivoa iz različitih regiona Kosova.

Rodna ravnopravnost u slučajevima nasleđivanju i u kontekstu sporova iz radnih odnosa

Dana 7 juna 2018 godine, Akademija Pravde u saradnji sa GIZ-om, ostvarila je obuku na temu: “ Rodna ravnopravnost u slučajevima nasleđivanju i u kontekstu sporova iz radnih

odnosa”.

Cilj ove obuke bio je unapređenje znanja učesnika o rodnoj ravnopravnosti u predmetima nasleđa i radnim sporovima.

Tokom obuke, razmatrana je povreda obaveznog dela i sudski postupak u slučajevima povreda, ne objavljivanje nasledstva i postupak nakon proglašenja nasledstva, diskriminacije o pravu na nasleđivanje u drugim oblicima, povreda tokom života ili i fizička deoba, diskriminacija na radu način diskriminacije po polnoj osnovi, sudska zaštita u slučajevima diskriminacije i izrada i obrazlaganje sudske odluke shodno specifičnostima slučaja.

Učesnici obuke bili su sudije osnovnog nivoa iz različitih regiona Kosova

Specijalizovani program obuke za jačanju kapaciteta u borbi protiv pranje novca-Sesija I

07 i 08 juna 2018, Akademija Pravde u saradnji sa Projektom podržan od strane EU-a “Dalja podrška za institucije Kosova, u borbi protiv organizovanog kriminala, korupcije i nasilnog ekstremizma” implementiran od strane B&S Europe, sprovela je prvu sesiju obuke na temu “Specijalizovani program obuke za jačanju kapaciteta u borbi protiv pranje novca”.

Svrha ove obuke bila je unapređenje znanja učesnika o pravnoj infrastrukturi za borbu protiv pranja novca, oblika ili aktivnosti koje treba preduzeti za borbu protiv pranja novca, kao i probleme koji se javljaju u praksi kako bi se efikasno sproveli relevantni mehanizmi.

Ova obuka imala za cilj tretiranje krivičnih dela pranje novca koje su deo ozbiljnih zločina, koje imaju za cilj napadati ekonomski razvoj društva.

Kao oblik kriminala, pranje novca se manifestuje u različitim oblicima kao: fiskalne evazije, različite kriminalne aktivnosti, pranje novca, itd.

Sva krivična dela povezana sa pranjem novca izršavaju se oduzimanjem kriminalnih aktivnosti. Ova krivična dela ozbiljno ugrožavaju demokratski razvoj i i vladavine prava kršenjem ljudskih prava, bezbednost i ekonomski razvoj države.

Korisnici ove obuke bili sudije Apelacionog Suda, tužioci Specijalnog Tužilaštva, kao i sudije i tužioci osnovnog nivoa.

Presude i vrste presuda po Zakonu o Parničnom Postupku

12 juna 2018, Akademija Pravde je u okviru Programa Kontinuirane Obuke organizovala obuku na temu "Presude i vrste presuda u skladu sa Zakonom o Parničnom Postupku".

Cilj ovog treninga bio je unapređenje znanja sudija o sadržaju, strukturi presude i njegovim vrstama.

U prvom delu obuke razmatrane su vrste presuda i uslovi za njihovo izdavanje, dok su u drugom delu nastavili sa sadržinom presude i ulogom svake vrste presude.

Na obuci je naglašeno da je Zakon o Parničnom Postupku predvideo nekoliko vrsta presuda koje bi sud mogao izdati u određenim okolnostima i u ispunjavanju posebnih proceduralnih zahteva. Procena specifičnih uslova za svaku vrstu presude od strane sudova stvorila je neke dileme koji u nekim slučajevima utiču na to da sudovi pogrešno ocenjuju te uslove i stoga donose zaključke, odnosno presuda s kršenjem odredbi spornog postupka.

Na obuci je naglašeno da presudom sud odlučuje o meritumu tužbenog zahteva koja je predmet suđenja. Prilikom odlučivanja o glavnom

pitanju, sud je obavezan zahtevom stranaka. Ona ne može odlučiti ni za šta osim za ono što je stranka tražila. Kada odlučuje o odluci o zaslugama, sud je dužan da odluči o svim potraživanjima u potpunosti. Presuda, pored odluke o glavnom pitanju, sadrži i odluku o zahtjevu za pristup.

Dalje je napomenuto da je pitanje obrazloženja sudskih odluka rešeno u ustavnoj sudskoj praksi, u kojoj se smatra da je pravo na obrazloženu sudsku odluku integralan i nepodeljen deo prava na pravni postupak, u smislu člana 31 Ustava i člana 6 EKLJP. Što se tiče obrazloženja odluka, Evropski sud za ljudska prava je u jednoj od svojih odluka naglasio da: "Obrazloženje presude je ključna komponenta pravičnog suđenja i od suštinskog je značaja za razdvajanje pravde i najbolji pokazatelj što dokazuje da se sudovi zasnivaju na njihovim odlukama. Funkcija obrazložene odluke je da obavesti stranke o njihovim saslušanjima."

Tokom obuke učesnici su imali priliku, putem materijala koji su obezbedili treneri, diskusije, analizu studija slučajeva da pravilno razvrstaju odredbe Zakona o Parničnom Postupku u vezi sa presudom i njegovim vrstama. Takođe, korišten je metod parcijalnog teorijskog objašnjenja i slučajeva sudske prakse i položaja zasluga u konkretnim slučajevima.

Korisnici na ovoj obuci su bili sudije osnovnih sudova - opštih odjeljenja - civilne divizije.

Pravna lica kao učinioci prekršaja

14 juna 2018, Akademija Pravde, uz podršku GIZ-u, u okviru Programa Kontinuirane Obuke, održala je obuku na temu "Pravna lica kao učinioci prekršaja".

Cilj ove obuke je bio da unapredi znanje sudija u vezi s važećim zakonima o pravnom statusu privrednih subjekata u sudskim postupcima.

U okviru ove obuke su razrađene teme kao što su: način vođenja prekršajnog postupka protiv privrednog subjekta sa kvalitetom pravnog lica i

odgovornom licu u pravnom licu, odgovornosti pravnog lica i odgovornog lica pravnog lica, privrednih subjekata kao što su preduzeća pojedinac i razvoj pravnih postupaka protiv njih i odgovornost fizičkog lica.

Korisnici ove obuke bili su sudije osnovnih sudova, Opšte Odjeljenja - Divizija za Prekršaje.

Skrivene mere

19 juna 2018, Akademija Pravde, u okviru Programa Kontinuirane Obuke, održala je obuku na temu "Skrivene mere".

Cilj ove obuke je bio da unapredi znanje učesnika o pravnom okviru koji reguliše način izdavanja skrivenih mera istraživanja i nadzora i postupak implementacije i primene ovih mera radi razjašnjavanja dileme koje postoje u sudskoj praksi.

Tokom ove obuke su naglašeni važnost ovih mera i njihova pravilna primena u praksi, vrste svih mera i faza istrage tokom kojih bi mogli biti ovlašćeni. Dalje, upućeni su zakonski uslovi, osobe ovlašćene za izdavanje tajnih mera, izradu

naloga za sprovođenje mera i sadržinu zahteva za uzimanje ovih naloga za odobrenje mera i trajanje ovih mera. U tom kontekstu razrađene su nadležnosti policije, državnog tužioca i pretretresnog sudije.

Metodologija obuke bila je kombinacija teorijskih i praktičnih slučajeva predavača kako bi doprineli ujedinjenju sudske prakse u ovoj oblasti.

Korisnici ove obuke bili su sudije i tužioci osnovnog nivoa, iz različitih regiona Kosova.

Obrazovne mere i kazne

26 juna 2018, Akademija Pravde, uz podršku UNICEF-a, u okviru Programa Kontinuirane Obuke, održala je obuku na temu "Obrazovne

mere i kazne".

Cilj ove obuke je bio unapređenje znanja učesnika kroz diskusije i izradu predmeta iz prakse, kako bi se povećali profesionalni kapaciteti učesnika za nametanje obrazovnih mera i kazni.

U okviru ove obuke upućene su svrhe obrazovnih mera i koristi od njihove primene,

vrste ovih mera, sa detaljima svih disciplinskih mera, povećanih mera nadzora i institucionalnih obrazovnih mera.

Dalje, obuka se nastavila raspravom o pravnim uslovima i kriterijumima koje sud ocenjuje prilikom uvođenja jedne od mera, određivanja njihovog trajanja i njihove uloge u izbegavanju stigmatizacije maloletnika. Preliminarno pažnja je posvećena i postupanju sa osuđivanjima koja se mogu izreći maloljetniku koji je počinio krivično djelo kažnjivo za 5 godina ili više.

Obuka je bila interaktivna, uz diskusije učesnika o pitanjima koja su bila u fokusu ove obuke, a treneri su predstavili praktične i hipotetičke slučajeve.

Korisnici ove obuke bili su sudije i tužioci osnovnog nivoa, od Odeljenja za Maloletnike, iz različitih regiona Kosova.

Pravne osnove za utvrđivanje izvršenja

28 juna 2018, Akademija Pravde je u okviru Programa Kontinuirane Obuke organizovala obuku na temu "Pravne osnove za utvrđivanje izvršenja".

Cilj ove obuke je bio unapređenje znanja sudija o pravnim osnovama za utvrđivanje izvršenja.

U prvom delu obuke tretirana je uloga i značaj izvršnog organa, odluke, sredstva i obim izvršenja. Dok je u drugom delu u ovom kontekstu razmatrana pravna osnova za utvrđivanje izvršenja i postupke izvršnog organa, koji bi trebao biti predlog za izvršenje, postupak za razmatranje predloga, izvršni postupak, sadržaj rešenja o izvršenju i naređenje za izvršenje.

Tokom obuke je naglašeno da je Zakonom o Nasleđivanju predviđena osnova za pozivanje na nasledstvo, pravni poredak o nasleđivanju, sudski postupak koji se bavi ispitivanjem naslednog imovinskog stanja i naslednici neophodnog udela nasleđa. Dok u sudskoj praksi postoje poteškoće i dileme oko utvrđivanja obima neophodnog dela i osoba koje uživaju ovo pravo, ali i o pitanjima koja se tiču osnova za pozivanje na nasledstvo i pravni poredak o nasleđivanju.

Takođe, ova obuka doprinosi uklanjanju dilema i ujedinjenju sudske prakse u vezi sa gore navedenim pitanjima, posebno u delu koji se odnosi na nadležnost u pogledu vođenja postupka za ispitivanje nasleđa, sudova ili notara usklađivanje zakonskih odredbi Zakona o Nasleđivanju i Zakona o Vanparničnom Postupku sa Zakonom o Notarstvu). Sledi

mišljenje da velika odlaganja u izvršenju građanskih presuda u sudovima na Kosovu ozbiljno narušavaju pravo na pravično suđenje u razumnom roku i, uopšte, vladavini prava.

Dok, za sistem privatnog izvršenja naglašeno je da postoji i prioritet uklanjanja odgovornosti vođenja postupka izvršenja od sudija i sudskih izvršitelja. Ove odgovornosti obavljaju privatni zastupnici, ali uloga sudova i dalje ostaje veoma važna, jer najosetljiviji problemi kao što su porodična pitanja i dalje ostaje isključiva nadležnost sudova, takođe i pravni lekovi kao i druge važne funkcije - nadzor.

U toku obuke učesnici su imali priliku, putem materijala koji su obezbedili treneri, diskusije, analizu studija slučajeva, da razjasne odredbe Zakona o Izvršnom Postupku.

Korisnici na ovoj obuci bili su sudije osnovnih sudova - opštih odjeljenja - civilnih odjeljenja.

Aktivnosti Programa za Početne Obuke (PPO)

Aktivnosti koje su sprovedene u početnoj obuci za novoimenovane sudije tokom juna

U okviru početne obuke za novoimenovane sudije, u junu 2018 održano je ukupno 16 treninga iz modula: "Civilno, privredno i administrativno pravo" i "Lične veštine i interpersonalne".

U okviru podmodula "Privredno pravo" organizovane su četiri (4) obuke: specifičnosti spornog postupka u privrednim sporovima, privrednim društvima, stečaju, likvidaciji i reorganizaciji pravnih lica, ugovora u privredi, bankarskih i osiguranja i prava intelektualne svojine.

U okviru podmodula "Pravo vlasništva i druga stvarna prava održano je sedam (7) treninga gde su novoimenovane sudije razvile stručnu nadležnost za ova pitanja: pravo vlasništva u mnogim predmetima; suvlasništvo i zajedničko vlasništvo; načini sticanja vlasništva; vrste tužbi za zaštitu imovine i način njegovog gubitka.

Takođe, u okviru ovog pod-modula realizovana je jedna (1) jednodnevna obuka o pravu na obavezu u vezi sa optužnicom o neosnovnom obogaćenju, gdje su učesnici razvili svoje praktične veštine izradom presude o ovoj tužbi.

U ovom izvještajnom periodu, dvije (2) obuke u krivičnom polju su sprovedene iz podmodula "Obrazloženje sudskih odluka", gde su učesnici obraćali pažnju na važnost pravnog pisanja, karakteristike koje ga čine održivim i analitičkom komponentom. Dok su u okviru podmodula "Pravila komunikacije" sprovedene dve (2) obuke, gde su tretirana interna, eksterna pravila i najbolje prakse u radnom okruženju

Aktivnosti koje su sprovedene u početnoj obuci za novoimenovane tužioce tokom juna

Tokom juna 2018, početna obuka za novoimenovane tužioce sprovedena je u skladu sa programom obuke. U ovom periodu izvršeno je ukupno 16 obuka iz modula: "Krivični Zakonik" i "Zakon o Krivičnom Postupku".

Iz podmodula "Krivični Zakonik" sprovedeno je pet (5) obuka: Krivični izveštaj policije i drugih izvora, postupci tužioca u vezi sa krivičnim prijavama, dodatni podaci i razrešenje krivičnih prijava.

U okviru podmodula "Optužnica – postupak razmatranja" sprovedeno je sedam (7) obuka u kojima su se novoimenovani državni tužioci obratili sledećim pitanjima: Prava optuženog nakon prijema optužnice, izmena, produženja i razrešenja optužnice, zastupanja optužnice državnog tužioca u fazama glavnog pretresa, predloge protiv učinilaca krivičnih dela mentalnih poremećaja, predlozi protiv maloletnika kao počinioca

krivičnih dela, optužnice sa predlogom za pritvor i izazovi državnog tužioca u smislu forenzičke ekspertize prilikom podnošenja optužnice.

Takođe, u okviru podmodula "Skrivene tehničke mere istraživanja i posmatranja" organizovane su tri (3) obuke u kojima su učesnici tretirali zakonski uslovi za odobravanje tajnih mera i prava napadnutih lica, prisluškivanje telekomunikacija i snimanje telefonskih razgovora, tajna istraga i otkrivanje finansijskih podataka.

Dok je iz podmodula "Teški zločini" održana (1) sesija obuke u kojoj su učesnici imali priliku da prošire svoje znanje o pravnoj infrastrukturi koja se odnosi na trgovinu ljudima, pranje novca i sajber kriminal.

Praktična obuka novoimenovanih sudija u Agenciji za Borbu Protiv Korupcije

6 juna 2018, Akademija Pravde, u okviru Programa Početne Obuke za novoimenovane sudije, obavila je posetu u Agenciji za Borbu Protiv Korupcije.

Cilj ove obuke je bila da novoimenovanim sudijama pruži informacije o ulozi, funkcijama, dužnostima i odgovornostima ove institucije.

U okviru ove posete razgovarano je o borbi protiv korupcije, osumnjičenim za korupciju, krivičnim prijavama i relevantnim institucijama, kao što su Državno Tužilaštvo, Kosovska Policija, predmeti počinjeni prema strukturi krivičnih dela, istragu, prekid istrage, i otkaza predmeta.

Istovremeno su tretirani sukob interesa, deklaracija i kontrola imovine i poklona, vrste deklaracije imovine, otkrivanje javne funkcije, kontrola imovinske deklaracije i sprečavanje sukoba interesa.

Obuka je sprovedena kroz teorijska objašnjenja i interaktivne diskusije, pri čemu su novoimenovane sudije imale priliku da postavljaju različita pitanja o pitanjima koja su bila fokus obuke.

Korisnici ove obuke bili su novoimenovani sudije, VI generacija PPO-a.

Praktična obuka u Nacionalnom Kancelariju Revizije

Dana 13 juna 2018, Akademija Pravde je u okviru Programa Početne Obuke za novoimenovane sudije obavila praktičnu obuku u Nacionalnom Kancelariji Revizije.

Cilj obuke je bio da novoimenovane sudije stvore jasnu sliku o mandatu, ulozi, organizacionoj strukturi i odgovornostima Nacionalne Kancelarije Revizije.

U početku je, u okviru ove posete, Direktor Nacionalne Kancelarije Revizije predstavio kratku istoriju osnivanja i razvoja, mandat i funkciju Nacionalne Kancelarije Revizije i rad revizije koju vrši, kao i saradnju sa zakonodavstvom i pravosuđem. Takođe su pomenuli izazove i po-

teškoće sa kojima se trenutno suočavaju u ispunjavanju svog pravnog mandata.

Pored toga, detaljno su razmatrani nezavisnost Nacionalne Kancelarije Revizije, interne i eksterne funkcije revizije, kao i revizija regularnosti i učinka.

Obuka je sprovedena kroz teorijska objašnjenja i interaktivne diskusije, pri čemu su imenovane sudije imale priliku da postavljaju različita pitanja o pitanjima koja su bila fokus treninga.

Korisnici ove obuke bili su novoimenovani sudije, VI generacija PPO-a

Aktivnosti Programa za Istraživanja i Publikacije

Okrugli sto sa sudijama

Dana 01 juni 2018, Akademija Pravde uz podršku Projekata za Pravnu i Upravnu Reformu GIZ-a ostvarila je drugi okrugli sto po redu sa sudijama na temi: “Pravosudni Priručnik Evropskog Suda za Ljudska Prava i upućenije na nju iz redovnim sudovima”.

Cilj ovog okruglog stola bio je prezentacija dosadašnje radnje u izdanja priručnika za Pravosudnu Evropskog Suda za Ljudska Prava, i diskusija sa sudijama učesnike o potrebi za upotrebljavanja ovim priručniku.

Tokom ovog okruglog stola diskutirano je zbog cilja razvoja ovog priručnika, metodologija koje se upotrebila za izdanja istoga, slučajji koji su elaborirani i oblasti koje su uticale, i druge stvari oko priručnika. Posebna pažnja tokom ovog okruglog stola bilo je obrazloženje odluka Suda u Strasburgu koj je bilo impresirajuci za sve

pravnike, koji je ostavio uticaj svim učesnicima priručnika za svakog člana konvencije, omogućujući lakše izvršenje ove prakse od strana sudije Kosova.

Sudije učesnici izrazili su zadovoljstvo o dosadašnjeg rada ovog priručnika, i istovremeno dostavili su potrebu o njegovoj upotrebi posto ljudska prava integrirana su i u Ustav Kosova kao sto je orijentacija Kosova za EU.

Nakon završetka nacarta ovog priručnika biće organizirana radnja u vezi načina upotrebljavanje ovog priručnika.

Učesnici ovog okruglog stola bili su sudije iz svih Kosovskih Sudova uglavnom Osnovnih Sudova.

Aktivnosti za administrativno osoblje sudova i tužilaštava

Pravne i sudske veštine

Dana 05-06. Juna 2018. godine, Akademija Pravde, uz podršku Bratimljenja projekta "Dalja podrška reformi za pravosudno obrazovanje", organizovala je obuku o "Pravnim i sudskim veštinama".

Cilj ove obuke je bio unapređenje znanja stručnog i administrativnog osoblja sudova i tužilaca u Republici Kosova u pogledu pravnih i sudskih veština.

Prvog dana obuke razmatrane su teme: prethodno razmatranje tužbe, procena optužnice i načini postupanja nakon procene optužnice, radnje za izbegavanje proceduralnih barijera koje zavise od prihvatljivosti procesa suđenja i sudskih akata na početnoj raspravi, druga rasprava i sudska rasprava.

Drugi dan su diskutovane sledeće teme: proces i načela dobrog pravnog pisanja, pravno pisanje i obrazloženje putem IRAC metode, strukturna pitanja, primeri odluka i praktičnih slučajeva, analitički proces i njegov značaj, analitički izazovi, pisana pravna analiza, struktura i sadržaj obrazloženja presude i uputstva za pisanje i obrazloženje presuda.

Tokom obuke, razradom faze prethodne rasprave tužbe i radnje koje sud može preduzeti, fokus je bio na: proceduralne pretpostavke vezane za sud,

opšta razmatranje o nadležnosti, nadležnost osnovnih sudova, predmetna nadležnost, kada i kako proceniti nadležnost sudija predmeta, teritorijalna nadležnost, proceduralne pretpostavke o strankama, zakonski zastupnik i privremeni zastupnik i redovno zastupanje pravnog lica.

Takođe su razmatrana i neka od najvažnijih pitanja koja se odnose na početno razmatranje, drugo razmatranje i sudske razmatranje. S tim u vezi, teme koje su vezane za početnim razmatranjem, osporavanje dokaza, zahtev za odbacivanje optužnice, rešenje sudije pojedinca ili predsednika veća, drugo razmatranje, priprema glavnog pretresa, javnost sudske rasprave, sprovođenje sudske rasprave, preduslov za održavanje sudske rasprave, odlaganje, prekid i rokovi za okončanje glavnog pretresa, zapisnik glavnog pretresa i tok glavnog pretresa itd.

Korisnici ove obuke bilo je osoblje stručnih saradnika i administrativnih službenika sudova i tužilaštava Kosova svih nivoa.

Veštine pravnog istraživanja

11 juna 2018, Akademija Pravde uz podršku Tvinning projekta "Dalja podrška reformi pravnog obrazovanja" i GIZ, obavljala obuku za sudsko i tužilačko administrativno osoblje iz Modula 3 "Pravne i sudske veštine", posebno podmodul 1: Veštine pravnog istraživanja.

Svrha ove obuke bila je podizanje veština učesnika u odnosu na različite pravne tehnike istraživanja.

U fokusu obuke su bile tehnike pravnog istraživanja, pisanja i pravnog obrazloženja kao preduslova za unapređenje kvaliteta i efikasnosti u implementaciji sudskih i tužilačkih ovlasti, kako bi se riješila pitanja koja su pokrenuta vremenom i profesionalno..

U obuci je posvećena pažnja akcijama koje treba preduzeti prilikom pokretanja postupka, koje aktivnosti treba preduzeti kako bi se pripremile sledeće faze nakon početka postupka, kako se IRAC metoda može koristiti prilikom izrade sudskih odluka i koja je struktura i sadržaj sudskih odluka prema zakonskim odredbama.

U okviru ove obuke pružene su su teorijske i praktične smernice vezane za veštine pravnih istraživanja, veštine za rukovanje predmetima i veštine pisanja i pravno obrazloženje u skladu sa metodama i standardima koji garantuju objektivnost, bezbednost, kvalitet i efikasnost.

Korisnici obuke bili su profesionalni saradnici, pravni službenici i izvršni pomoćnici.

Ostale Aktivnosti

Upravno pravo i upravni spor

Dana 5- 6 juna 2018 godine, Akademija Pravde, na osnovu zahteva Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć, a uz podršku UNDP-a nastavila je sa četvrtom obukom po redu za službenike ove institucije na temu "Upravno pravo i upravni spor".

Zakona o Opštem Upravnom Postupku, u slučajevima pružanja pravne pomoći stranama u slučajevima upravnog spora.

Prvog dana razmatrana su osnovna načela Zakona o Opštem Upravnom Postupku, nadležnosti organa za sprovođenje postupka, postupak pre donošenja upravnog akta, upravni akata, pravni lekovi i izvršenja konačne upravne odluke.

Drugog dana, razmatrana su pitanja vezana za

pokretanje upravnog spora, presude, žalbe i vanredni pravni lekovi

Tokom obuke bilo je interaktivnih diskusija, posebno u praktičnim slučajevima i pitanjima koja su bila od značaja za službenike Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć.

Korisnici ove obuke bili su službenici Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć iz Prištine, Gnjilana, Uroševca, Đakovice, Mitrovice i Podujeva. Pored toga, prisutne su bile i nevladine organizacije kao što su CRPK, CLARD i Aktivne Zene Đakovice.

Parnični Postupak

Dana 11 juna 2018 godine, Akademija Pravde, na osnovu zahteva Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć, uz podrška UNDP-a, nastavila je svoju petu obuke za službenike ove institucije na temu "Parnični postupak"

Cilj ove obuke bilo je pravilna primena zakonskih odredaba koje se odnose na prethodno razmatranje tužbe i Zakona o Parničnom Postupku uopšte, od strane pružalaca besplatne pravne pomoći.

Tokom ove obuke razmatrana su načela parničnog postupka, sudske nadležnosti i vrste, podnesci i dostava spisa, tužba i vrste, saslušanja i rokovi, dokazna sredstva i uzimanje dokaza, vrste sudskih odluka, obezbeđivanje tužbenog zahteva, redovni i vanredni pravni lekovi kao i posebna procedura.

Tokom obuke diskusija se odnosila sa posebnim naglaskom na radne sporove, posebno za ostvarivanje prava na jubilarnu platu, za koje su data posebna objašnjenja o tome kako rešiti ove slučajeve, kao i rokovi koji se moraju poštovati, svrha uspešnog završetka predmeta. Takođe bilo je diskusije o utvrđivanju prava na nasleđe, imajući u vidu da lica koja pružaju besplatnu pravnu pomoć imali su brojne slučajeve tokom njihovog rada.

Korisnici ove obuke bili su službenici Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć iz Prištine, Gnjilana, Uroševca, Đakovice, Mitrovice i Podujevo. Pored toga, postojale su i NVO kao što su CRPK, CLARD i Aktivne Zene Đakovice, kao i institucija Javnog Pravobranioca.

Vanparnični Postupak

Dana 12 juna 2018 godine, Akademija Pravde, na osnovu zahteva Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć, uz podrška UNDP-a, nastavila je svoju šestu obuke za službenike ove institucije na temu: "Vanparnični Postupak"

Cilj ove obuke bio je pravilna primena Zakona o Vanparničnom Postupku od strane službenika koji nude besplatnu pravnu pomoć.

Tokom ove obuke razmatrane su opšte odredbe Zakona o Vanparničnim Postupku, proglašenje nestalog lica za umrlo, proglašenje umrlog lica, postupak dokazivanja smrti, utvrđivanje visine naknade za eksproprisanu nepokretnu imovinu, uređenje meda, fizička deoba kao i pravo nasleđivanja i postupak za razmatranje zao-

stavštine.

Tokom obuke bilo je brojne diskusije sa naglaskom na saradnji sa centrima za socijalnu zaštitu, organa starateljstva, jer su to najviši slučajevi koji se odnose na njihov rad prilikom pružanja besplatne pravne pomoći u njihovom svakodnevnom radu.

Korisnici ove obuke bili su službenici Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć iz Prištine, Gnjilana, Uroševca, Đakovice, Mitrovice i Podujevo. Pored toga, postojale su i NVO kao što su CRPK, CLARD i Aktivne Zene Đakovice, kao i institucija Javnog Pravobranioca.

Obuka zasnovana na praktičnim slučajevima

12 juna 2018, Akademija Pravde u saradnji sa Tvinning projektom "Dalja podrška reformi pravnog obrazovanja" finasiran od EU-a, sprovela obuku za trenere "Obuka zasnovana na praktičnim slučajevima".

Cilj ove obuke je bio povećanje kapaciteta trenera o metodologiji obuke, tako da kada budu angažovani kao treneri, primjenjuju najnaprednije tehnike i metode obuke sa praktičnim slučajevima.

Obuka je bila fokusirana uglavnom na tome kake realizovati obuku sa praktičnim slučajevima. Prethodno u okviru ove obuke tretirane su i određivanje ciljeva za učenje i pripremanje praktičnih slučajeva koje u praksi treba real-

izovati kroz interaktivne radionice sa korisnicima obuke.

Pažnja je posvećena Priručniku za obuke zasnovanog na praktičnim slučajevima koji će služiti trenerima kao smernica za pripremanje i sprovođenje ovih slučajeva u praksi, kada se izrađuje određena tema u okviru programa obuke Akademije Pravde.

Korisnici ove obuke bili su sudije i tužioci Apelacionog i osnovnog nivoa, treneri Akademije Pravde.

Izvršni postupak

13 juna 2018, Akademija Pravde, na osnovu zahteva Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć, uz podršku UNDP-a nastavila je sedmu i zadnju obuku po redom u ovom ciklusu, za službenike ove intitucije na temu: "Izvršni postupak".

Cilj ove obuke bio je pravilno sprovođenje zakonskih odredba koje se odnose na izvršenje od strane pružalaca besplatne pravne pomoći.

Tokom ove obuke upućena su pitanja vezana za nadležnost organa izvršitelja, odnosno suda i privatnog izvršitelja, dokumenata izvršitelja i pouzdanog dokumenta, predloga izvršenja, sprovođenje izvršenja, odlaganja, obustave i završetka izvršenja, izvršenja na pokretnim predmetima i bankovne račune, bankarske troškove, kao i redovna pravna sredstva.

Tokom obuke bilo je brojnih diskusija sa posebnim naglaskom kada su u svojstvu dužnika lica sa socijalnom pomoći, kao i oni koji su penzionisani. Takođe su razgovarali o pitanjima alimentacije u slučajevima kada obaveza za alimentaciju nije ispunjena. Svi ovi slučajevi, uključujući i druge slučajeve, su obrađeni od strane trenera u smislu rješenja predviđenih Zakonom o Izvršnom Postupku.

Korisnici ove obuke bili su službenici Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć iz Prištine, Gnjilana, Uroševca, Đakovice, Mitrovice, kao i Podujevo. Osim njih, bile su i iz NVO kao što su CRPK, CLARD i Aktivne Žene Đakovice, kao i od Ombudsmana.

Program razmene u Nemačkoj u vezi sa početnom obukom zasnovanom na slučajevima

Dana 19-23 juna 2018 godine u Koblenz i Mainz u Nemačkoj, uz podršku projekta Bratimljenja "Dalja podrška reformi za pravosudno obrazovanje", sproveden je program razmene, o obuci zasnovanim na slučajevima kao efikasan pristup za stručnu obuku i obrazovanje sa fokusom na početnu obuku.

Cilj posete bio je povećanje znanja učesnika o procesu učenja, organizovanje početne obuke zasnovane na nadležnosti radnog mesta, kao i metode i sredstava koji se koriste za sprovođenje ove obuke.

Prvi dan ovog programa sproveden je na Dru-gostepenom Sudu u Koblenzu, gde je delegacija primljena za pozdravnu reč od Predsednice Suda, nastavljajući sa prezentacijom rada od prijema predmeta, prirodu i način postupanja prema ovom sudu.

Tokom ovog programa učesnici su imali priliku da pohađaju praktične sesije početne obuke razvijene prema gore opisanoj metodologiji, koja omogućava kandidatima za sudije i tužioce da razviju znanja, veštine i praktične veštine vezane za njihove glavne zadatke.

Fokus ove metodologije leži u oblicima interaktivne obuke i simulacija, i dve sudske rasprave iz građanske i krivične oblasti koje je delegacija Akademije Pravde imala priliku da prati iz blizine.

Tokom boravka u Mainzu, delegaciju je primio i sekretar Ministarstva Pravde, Rheinland-Pfalza, koji je pohvalio do sadašnju saradnju i obećao buduću saradnju između dve države i odgovarajućih institucija.

Korisnici posete bili su tri sudije Apelacionog Suda i Glavni Tužilac Osnovnog Tužilaštva u Prizrenu, Koordinator Programa i Rukovodilac Programa za Početnu Obuku u Akademiji Pravde, koji su u znak podrške Projekta za Bratimljenje dugo vremena su radili u uspostavljanju sistema za sprovođenje početne obuke na osnovu slučajeva.

Obuka podržana od EJTN "Ljudska prava i pristup pravosuđu u Evropskoj Uniji"

26 i 27 juna 2018 u Bukureštu, Rumunija - na Nacionalnom Institutu Magistrata, uz podršku EJTN-Evropska Mreža za Pravosudnu Obuku, au okviru Projekta o Ljudskim i Osnovnim Pravima organizovan je trening za sudije i tužioce na nivou zemalja članica EU, uz učešće zemalja zapadnog Balkana na temu "Ljudska prava i pristup pravosuđu u Evropskoj Uniji".

Cilj obuke je bio podizanje teorijskog i praktičnog znanja i veština sudija o pravu na pošteno i razumno suđenje i pojam delotvornih pravnih lekova kao osnovnih prava utvrđenih članom 6. Evropske Konvencije o Ljudskim Pravima i član 47 Povelje Evropske Unije o Osnovnim

Pravima.

Cilj treninga bio je da kroz kombinaciju teoretskog dela i sudske prakse učesnici radionice razmatraju pitanja poput sudske nezavisnosti, načela jednakosti oružja i trajanja sudskih postupaka i da ova obuka služi kao forum za razmjenu znanja i najboljih praksi među sudijama i tužiocima iz svih zemalja Evropske Unije.

Od Kosova, korisnik ove obuke bio je sudija Lumnije Krasniqi, iz Osnovnog Suda u Prištini, Krivična divizija, Opšte Odeljenje.

<https://ad.rks-gov.net>

**Adresa: Lagja e Spitalit
Ul. "Muharrem Fejza" b.b.
Pristina, Republika Kosova**

**Tel: + 381 38 200 18 660
Fax: + 381 38 512 095
E-mail: infoad@rks-gov.net**